

Rapport

Datum 7 mei 2025

Resultaten leefbaarheidsbevraging Tuinstraten Oud-Berchem

Inhoudsopgave

Inhoud

Inhoudsopgave	2
Inleiding / situering	3
Bevraging	4-21
Besluit.....	22

Inleiding / situering

Het district Berchem, de stad Antwerpen en Water-link in samenwerking met Aquafin legden in 2021-2022 in Oud-Berchem vier Tuinstraten aan. Het gaat om de Wasstraat, Woeringenstraat, Berthoutstraat (enkel het deel tussen de Walemstraat en de Van Campenhoutstraat) en De Brouwersstraat.

Het project Tuinstraat kreeg in oktober 2016 zijn primeur in Berchem. In het toenmalige cultuurcentrum deed het district de eerste bevraging van de buurt tijdens een participatieontbijt. De bewoners konden hier hun voorkeur voor vergroening doorgeven. Het was het startschot van een uitgebreid traject waar er in 2017 nog een digitale bevraging plaatsvond en het district in het voorjaar van 2018 opnieuw met de buurt in dialoog ging.

Via infobrieven en andere kanalen werden de bewoners over het verloop van het project op de hoogte gehouden. In het voorjaar van 2021 gingen de werken van start en eind 2022 werden de tuinstraten feestelijk geopend.

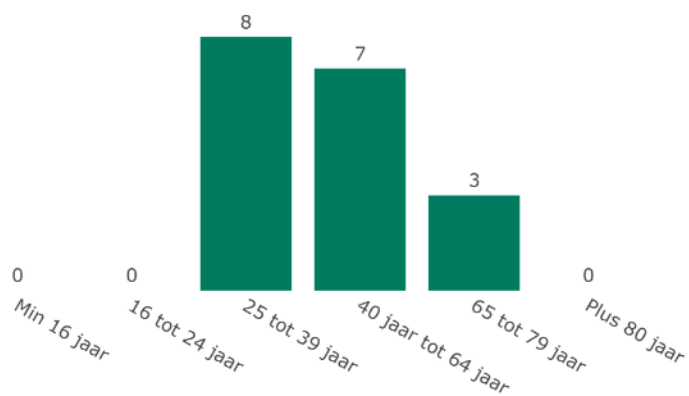
Intussen heeft het groen de kans gekregen om mooi uit te groeien en zijn de bewoners vertrouwd met de nieuwe situatie. Het ideale moment om de buurt te bevragen over hoe zij hun nieuwe Tuinstraat ervaren. We nodigden in februari 2025 via een infobrief 400 huishoudens uit om een digitale leefbaarheidsbevraging in te vullen. Ze kregen hiervoor een maand de tijd. In het totaal had deze bevraging 31 reacties, waarvan 13 mensen hun reacties liever niet delen met het grote publiek.

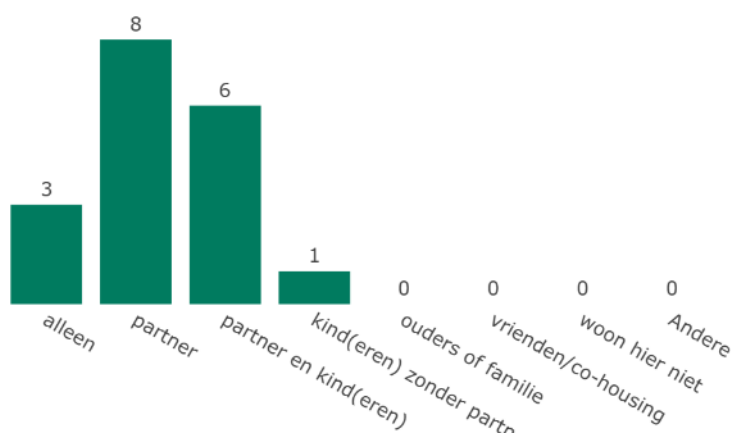
Bevraging

Demografische gegevens

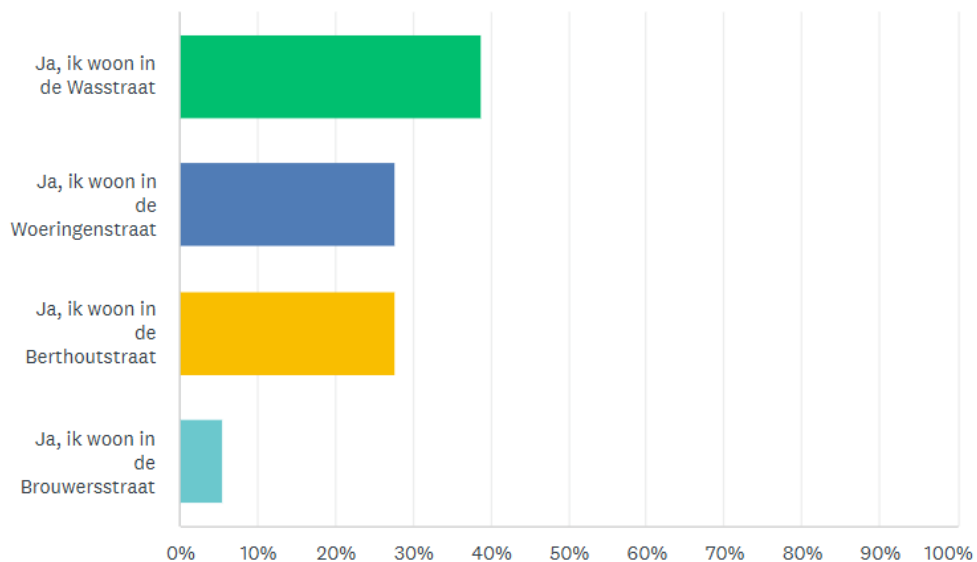
Leeftijd:

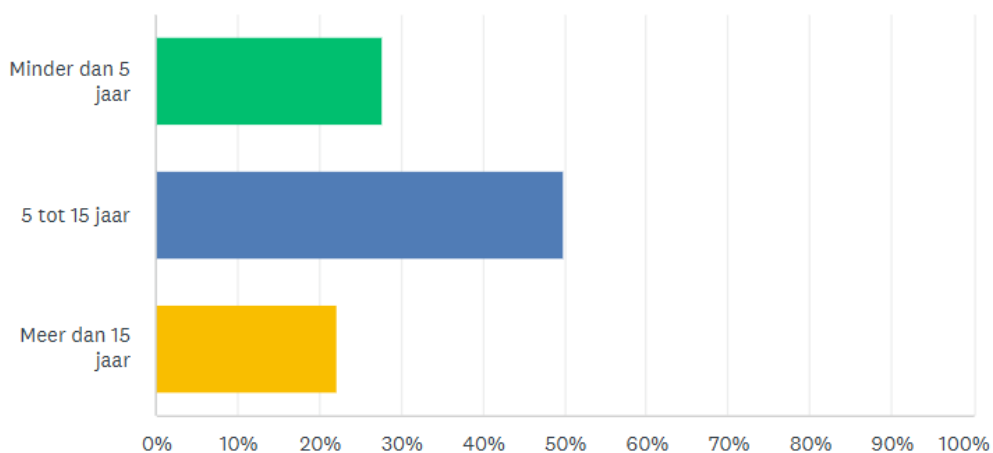
Wat is je gezinssituatie:

Woon je in één van de Tuinstraten:

Hoe lang woon je hier al:

Ben je eigenaar of huurder:

Stel dat je beste vriend(in) overweegt om in de Tuinstraten te komen wonen. Wat zou je vertellen over deze straat om hem/haar te overtuigen, of net niet te overtuigen om er te komen wonen:

- **Kom en doe mee!**
Ja, kom hier wonen, we zoeken nog mensen met open instelling om hier te wonen. Mensen die de mogelijkheden willen zien. Die respect hebben voor de tuintjes en moeite willen doen om het beste er uit te halen.
- **Graag meer aandacht voor de details**
Heel blij met de tuinstraten. Ik woon wel op een hoek en de auto's snijden in deze smalle straten massaal de hoek van mijn voortuintje af, met alle gevolgen vanden voor de aanplantingen. Bij nieuwe tuinstraten kan hier in het ontwerp dus best rekening mee worden gehouden. Ook gebeurt het dat niet enkel de hoek wordt meegenomen, maar dat er al eens een bandenspoor (van auto of fiets) over de lengte van het voortuintje verschijnt. Ook niet fijn natuurlijk. De houten afscheiding die ik had geplaatst om dit tegen te gaan heeft het helaas niet lang uitgehouden. Daarom het voorstel dat in het ontwerp reeds een duurzame afscheiding wordt voorzien. Dat hoeft niets gek te zijn, gewoon een verhoogde boordsteen zou al moeten volstaan.
- **Een dorp in de stad**
Een dorp in de stad. Rustige straten met weinig auto's. Veel voetgangers en kinderen die op straat spelen. Mensen die knikken naar elkaar als ze elkaar kruisen en of hallo zeggen. Groene straten waar ieder 'zijn' voortuintje vormgeeft wat de menselijkheid toont maar niet de netheid of uniformiteit. Het beperkte auto verkeer is heel fijn maar ook wel een geluk. Want auto's rijden bijna allemaal over de half verharding in plaats van over de vlakke stukken wat je hoort als je in huis zit. De veringen van auto's zijn ondertussen te goed.. 😊 laden en lossen (bv boodschappen) is altijd spannend. Als je pech hebt is er een ongeduldige chauffeur en kan je je werk niet afmaken. Blij om hier te mogen en kunnen wonen.
- **Dorp in de stad**
Fantastische straat. De tuinstraatjes hebben bijgedragen tot gemeenschapsvorming. Ze hebben ook het verkeer veiliger gemaakt waardoor de kinderen meer buiten kunnen spelen.
- **Oase van rust**
Charmant, gezellig en mooi. Geen geparkeerde auto's in de straat. Weinig doorgaand verkeer. Leuk en veilig voor de kinderen om te spelen. Groen in het straatbeeld: gras/ planten/ bomen.
- **Geen titel**
De tuinstraten zijn heel leuk en gezellig. Auto's rijden ook trager dus dat maakt de straten rustig. Nadeel is wel het onderhoud van de tuin: ik heb zelf een best groot stuk dus veel werk, en wel frustrerend soms. Er staan palen in en mensen die aan de elektriciteitskast moeten werken (die kast staat tegen de muur maar in het tuintje). Gooien die palen eruit en leggen die gewoon in de planten, trappen de planten plat.

Brandweer heeft ook al die palen in de tuin gegooit. Of honden uitwerpselen in de tuin etc... dus je haalt niet veel plezier uit het werk dat je in de tuin steekt.

- **Tuinstraat inside info**

Dankzij het groen stralen de tuinstraten rust uit. Omdat er geen auto's mogen parkeren en er geen duidelijke scheiding is tussen voetgangers- en autozone, is er meer sociale interactie met de burens en passanten (dat brengt ook iets meer wandelaars met honden met zich mee). In onze tuinstraten valt het verkeer ook heel goed mee. Misschien omdat sommige automobilisten denken dat ze er niet in mogen :-). Over het algemeen wordt er trager gereden dankzij de as verschuiving & het gegeven dat iedereen een beetje in het midden van 't straat wandelt & fietst. Een nadeel van niet mogen parkeren is wanneer je verbouwingen doet en de werkmannen mogen hun auto niet in de buurt zetten (ook al spreek je dit af met de burens dat die voor hun garage mogen staan). Of als je een container wil zetten, dat je een werfomleiding nodig hebt. En dat kost wel wat moeite om in orde te krijgen als je dat nog nooit gedaan hebt...

- **And it will be perfect with a little more support from the city**

We love the tuinstaat and we are convinced of the interest for environment, water management and biodiversity. We are a bit disappointed because lots of our neighbors are not interested of taking care of their little garden. The city should be more present. More explanation about the benefits and take care of the little garden when the inhabitants don't want to work on it.

- **Beter een goeie buur(t) dan een ver vakantiehuis!**

Hoy Jeroen, dus je overweegt om in een tuinstraat te komen wonen? Groot gelijk! Uit onze ervaring heeft het inleggen van een tuinwijk in onze buurt écht veranderingen te weeg gebracht. Toch nuanceren we het graag. Het blijft een dubbel verhaal. Als grootste positieve punt wil ik graag bemerken dat de sociale cohesie in onze wijk er écht op vooruit gegaan is onder invloed van de tuinstraatwijk. Mensen komen sneller buiten, en blijven ook buiten. Samen werken in de voortuin en een informeel babbeltje wordt meer een gewoonte. Kinderen spelen weer op straat, buurtbewoners en toevallige passanten bewonderen elkaars voortuin, mensen zetten een stoeltje buiten en buurten op straat. Zalig toch ?! Ook het uitzicht van onze straat is in deze superfijn geëvolueerd. Van een grijze, aangelegde massa naar een plek waar alles, soms mooi aangelegd en soms wat wilder, kan groeien en bloeien... Als eigenaar van een woning binnen een tuinwijk geef ik je wel nog graag enkele aandachtspunten mee, moest je zelf eigenaar willen worden van een woning grenzend aan een tuinstraat. Sinds de aanleg van de tuinstraat voor onze deur is er zoals voorheen beschreven veel positiefs veranderd Jammer genoeg zijn er ook minder positieve aspecten aan verbonden; Sinds de aanleg is onze kelder zéér vochtig, waar deze dit voorheen nooit was. Het water sijpelt door natuurlijk. Jammer dat hier bij aanleg niet/niet grondiger bij nagedacht is. Ook de aanbouwhoogte van de tuinstraat komt niet exact overeen met het vorige niveau van de straat. Dit heeft bij ons ook voor wat problemen gezorgd, nog steeds, bij hevige regenval. Bij een eventuele aankoop van een woning zou ik hier zeker op letten. Ben je er ook van bewust dat bij de aanleg van een tuinwijk er altijd geopteerd zal worden om parkeerplaatsen te schrappen... Wij hebben in onze wijk de parkeerdruk fors zien toenemen. Ga er vanuit dat je je

wagen niet voor de deur zal kunnen parkeren, maar ook niet in de straat achter je huis... Als laatste puntje zou ik je nog willen waarschuwen voor de plaatsing van de fietsenstallingen. Deze worden vaak op of naast een hoek geplaatst, m.i. om het verkeer wat te remmen(?!). Toch worden hierdoor de draaihoeken voor grotere voertuigen (ook die moeten soms door de wijk) bijna onmogelijk; Uit mijn ervaring worden hierdoor vooral fietsen geramd en weinig auto's afgeremd... Met deze kanttekeningen sluit ik graag af met te zeggen dat wij erg graag in een tuinwijk wonen. Beter een goeie buur(t) dan een ver vakantiehuis!

- **Teleurstelling in het bestuur**

Gezellig wonen. Kinderen kunnen op straat spelen, veel mensen kennen elkaar. Negatief is dat auto's voortdurend de enkelrichting aan hun laars lappen, dat er als razende gekken door de straten geracet wordt met auto's. Dat het bestuur niet wilde luisteren naar onze bezorgdheden op voorhand en we nu dus zien dat het middelste stuk van de wasstraat ZONDER ASVERLEGGING of bomen als een optrekzone wordt gebruikt, liefst tegen de richting. Dat het bestuur op een zeer betuttelende manier antwoordde wanneer we dit op voorhand voorspelden. Dat de planten die we kregen geen jaar hebben overleefd. Dat de panden die gras vroegen in hun tuin NOOIT gras hebben gekregen. Dat hun tuintjes er als modderpoelen bijblijven, want het zand wordt ook niet aangevuld, dus alles holt uit tot diepe putten. Dat het bestuur geen oplossing bedacht voor de vele fietsen die voordien tegen de gevels stonden en dus in tuintjes geplant worden. Dat fietsers en voetgangers ondanks dat dit een woonerf betreft door auto's gedwongen worden aan de kant te gaan. De ribbelstenen maken veel lawaai wanneer er door gemotoriseerd vervoer overheen gereden wordt. Mogelijks zijn er nog wel punten te vermelden

- **Dorp in de stad**

Het is een mooie groene straat waar de natuur een plekje krijgt kinderen buiten spelen en mensen de tijd nemen om een praatje te doen met elkaar. Op mooie zomeravonden gaan de stoelen de straat op en wordt er samen gegeten gedronken en gezwanst.

- **Gezellige straatjes**

Deze buurt is zeer aangenaam om in te wonen omdat er weinig auto's rijden en omdat je te voet bij belangrijke winkels geraakt. Je kent je burens snel omdat de straatjes smal zijn en je met elkaar kunt spreken van de ene kant naar de andere. In de Sint Lambertusstraat hingen we samen kerstlichtjes op. Ik kan me voorstellen dat in de andere, echte tuinstraten samen voor het groen wordt gezorgd.

- **Tuinstraat is geen hondenuitlaatzone**

Het is er mooi en aangenaam wonen, maar sommige mensen (meestal geen bewoners) beschouwen de tuinen en straten als honden weinig.

- **Rustiger groene straten.**

Groenstraten zijn natuurlijk in de lente en zomer op zijn mooist. Het aanplanten van meer "wintervast" groen zou ze ook in de herfst en de winter gezelliger maken. Wijzelf zijn heel tevreden met onze tuin-berthoutstraat. Het geeft rust in de straat, en dwingt

op een vriendelijke manier het verkeer trager en attentvoller te rijden. Het tuinieren brengt met regelmatige babbeltjes ook de buurt dichter bijeen.

- **Hoe het zou kunnen zijn.**

Zou mooi en aangenaam kunnen zijn, maar dan moeten de plantenvakken goed onderhouden worden en moet er strenger toegezien worden op het foutparkeren en het te snel rijden door de straten. Momenteel is het niet echt aangenaam wonen.

- **Groenstraten maken het wonen aangenamer**

Meer rust, meer sociaal contact, minder gewring van auto's, meer natuurbeleving, een absolute meerwaarde om hier te komen wonen.

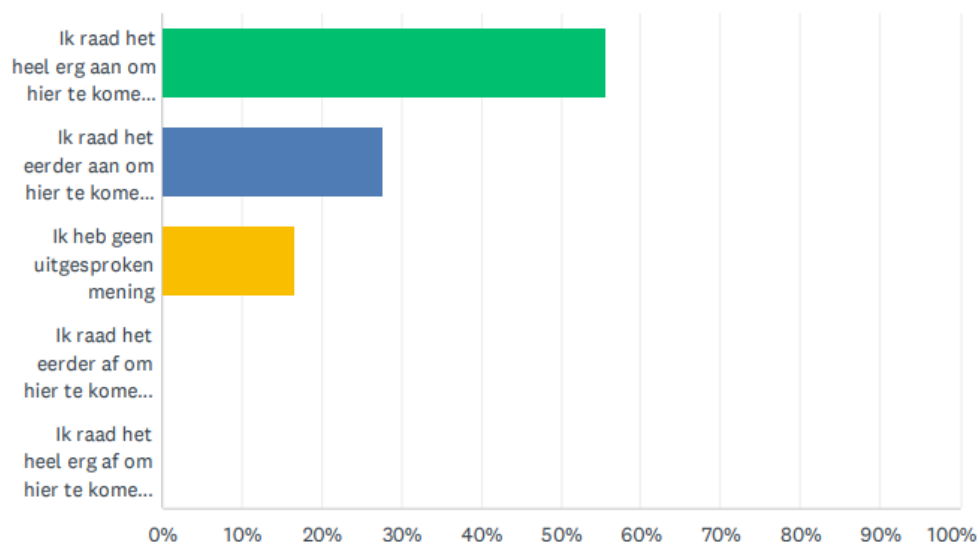
- **Welkom in de Woeringenstraat**

In onze straat is het super rustig en altijd groen. Twee dingen die je nergens anders in de stad terug vindt. In de zomer net ietsje frisser dan in andere straten en je krijgt er een automatische gezelligheid gratis bij!

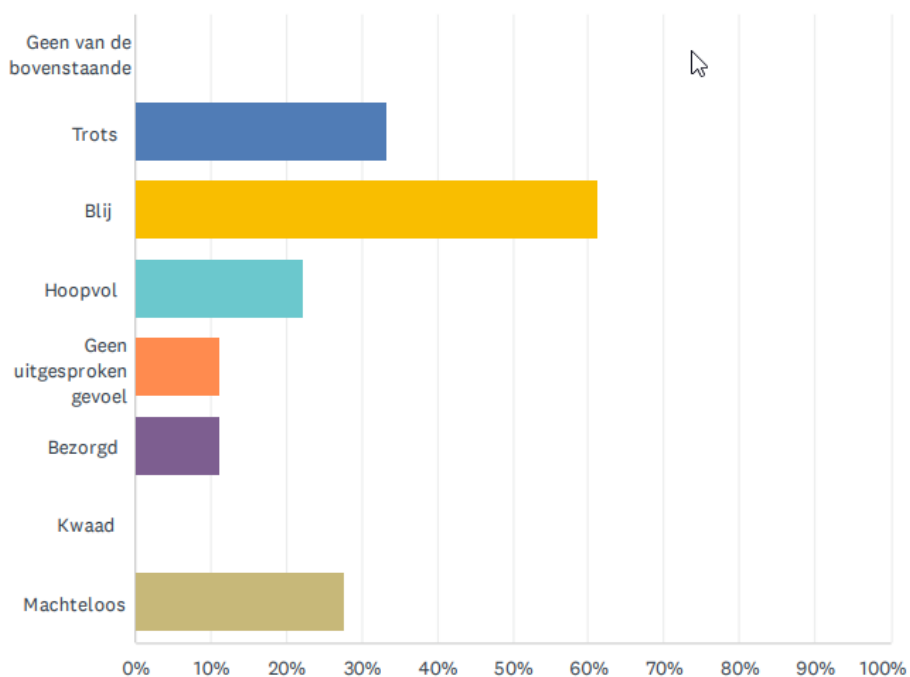
- **Een groene en veilige samenleving**

Het zorgt dat je je veilig voelt ongeacht of het warm is of dat het veel regent. Geen zorgen voor rioolputten die overstromen of dat de straten veel warmte vasthouden tijdens hitte. Daarnaast zorgt het voor veel traag verkeer en durven bewoners zich meer te voet en te fiets te verplaatsen.

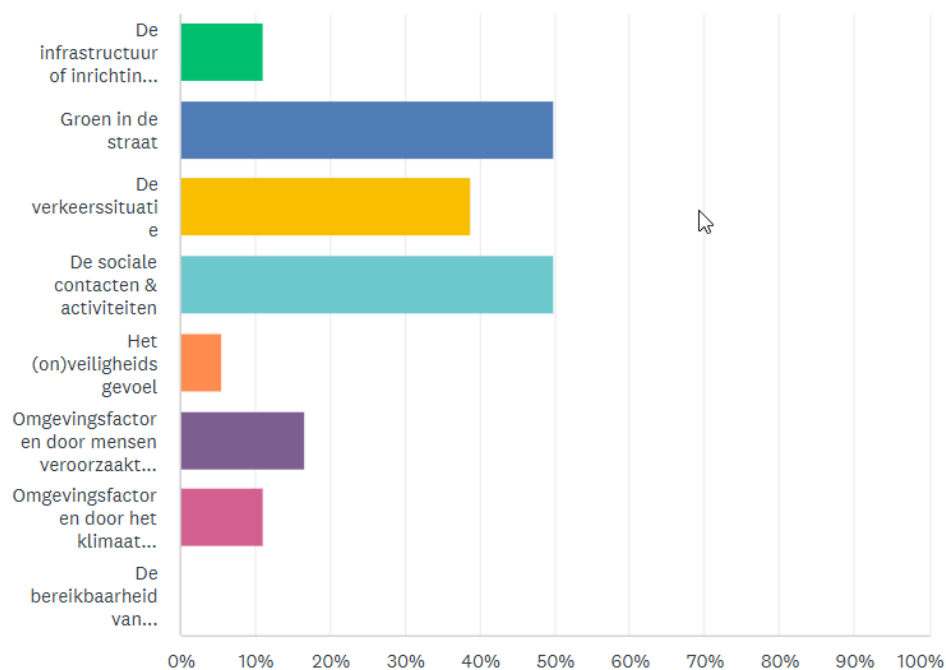
Op basis van jouw verhaal hierboven, wat is het advies aan jouw vriend(in):

Welk gevoel heb je bij het verhaal over jouw straat? (max. 2 keuzes aanduiden):

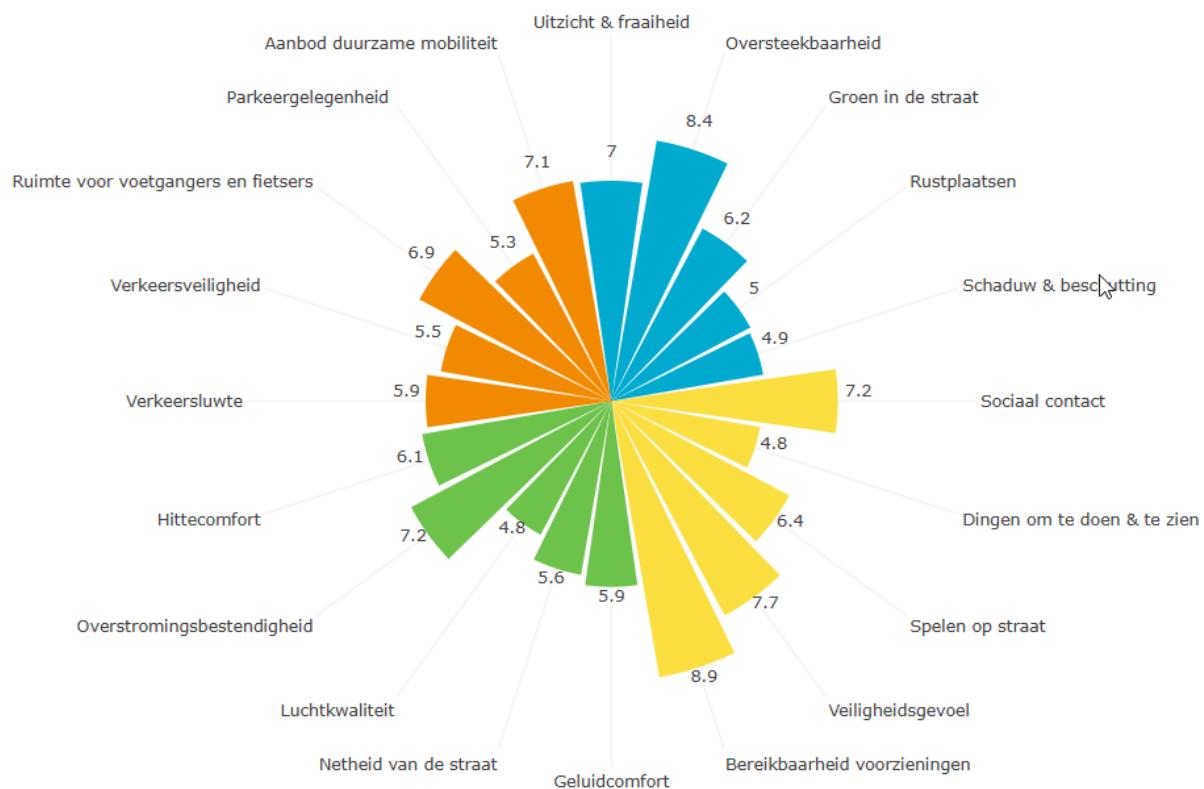

Wat zijn de belangrijkste thema's die je hebt aangehaald in je verhaal?(max. 2 keuzes aanduiden):

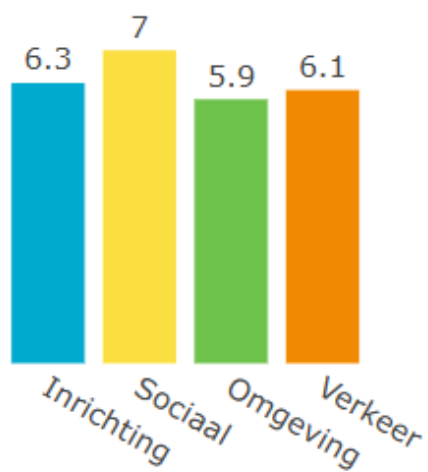

Hoe is de leefbaarheid in je straat:

Scores leefbaarheid in de straat per dimensie:

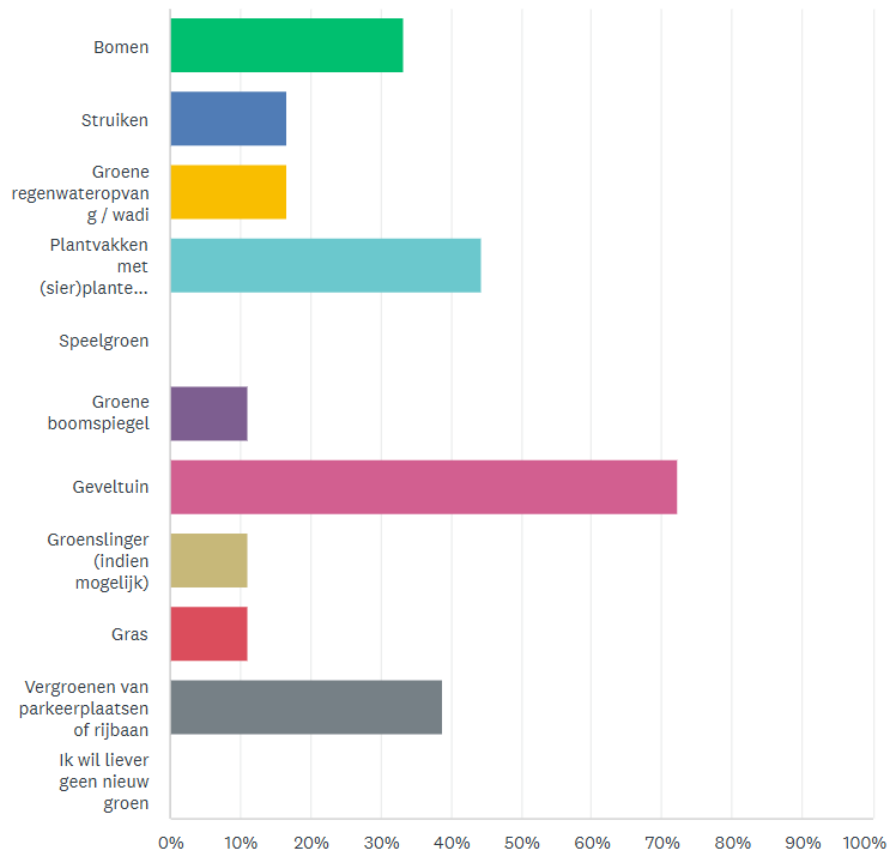

Scores leefbaarheid in de straat per hoofddimensie:

Totale score: 6.3 /
10

Welk soort groen aanwezig in de straat ben je het meest tevreden van?(max. 3 keuzes aanduiden):

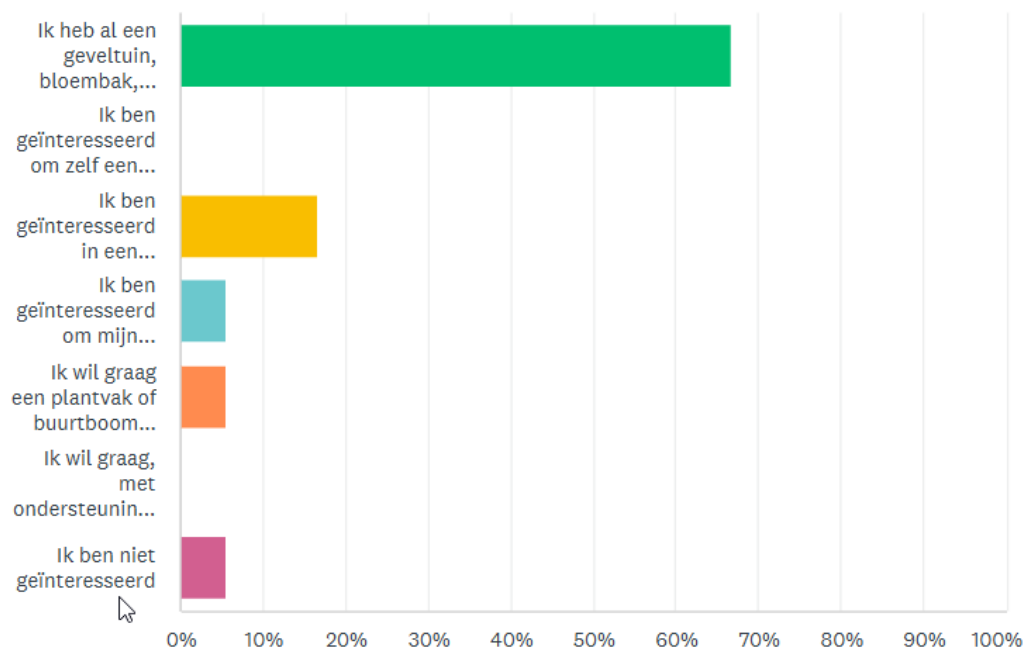

Wil je hierover nog iets vertellen:

- De ideeën zijn goed, de uitvoering voldoet niet. De plantvakken die door de groendienst onderhouden zouden worden zijn verwilderd of slijkbak waarin auto's en camionettes parkeren.
- De voortuintjes die iedereen zelf afboord met muurtjes, hekjes vind ik wat jammer. De gras dallen zijn niet zo handig om net te houden. Peuken en zoverder blijven erin zitten. En het gras verdwijnt wat doorheen de tijd.
- Ik vind het alleen jammer dat de tuintjes die niet door bewoners onderhouden worden er zo triestig bij liggen. Het duurt precies verschrikkelijk lang voor de stad daar iets

- mee doet, waardoor de algemene aanblik toch wat verwaarloosd is. Bijvoorbeeld de plantvakken aan de AH in de Walemstraat, dat zijn gewoon modderpoelen.
- Op de hoek van de Woeringenstraat en Sint Lambertusstraat stond een boom, maar daar is een auto tegen gereden en nu blijft er enkel een put met zand over. Auto's en bestelwagens blijven tegen de paaltjes rijden die op de hoek worden geplaatst. Daar zou een duurzame oplossing moeten komen!
 - Geen enkele van bovenstaande foto's zijn genomen in onze tuinstraten (berchem), dit is mogelijks een teken aan de wand. Wij missen een openbaar kraantje om onze tuin te kunnen bewateren of die grote dwarsbalken die wel in de korte en lange ridderstraat zijn gelegd voor de tuintjes om hen te beschermen voor doorrijden. Er is niet geluisterd naar de bewoners en het ziet er vooral mistroostig en verwilderd of gewoon modderig uit omdat er geen opvolging is. Bij vraag 31 heb ik aangeduid wat er wel is: gras tussen de tegels, want verder is er bedroevend weinig aanwezig.
 - De geveltuinen zijn leuk omdat iedereen die op hun eigen manier kan aanleggen en er een stuk eigen identiteit aan kan geven. Zo krijg je een mooi diverse straat met gevarieerd groen.
 - Onderhoud laat soms te wensen over.
 - Twee burens hebben een regenvat geplaatst dat we delen. Watervoorziening is niet onbelangrijk. Op warme zomerdagen slikt mijn voortuin 36 liter water. Het is te gek en te duur om daar gezuiverd kraantjeswater voor te gebruiken. Bij het aanleggen van nieuwe tuinstraten moet men de watervoorziening mee inplannen.
 - Groen slingers tussen de huizen zou een mooie verbetering zijn. Ze zijn ook verkeersremmend en geven schaduw. De bomen in de plantenvakken in de wasstraat hebben te weinig diepte. De bomen kunnen niet goed groeien.
 - Veel grasstenen komen al los en bomen. Plantvakken die onvoldoende metalen omheiding hebben, gaan snel kapot, zonde van de moeite. Een plantvak voor een woning dat door de eigenaar niet beheerd wordt, geeft een smet op het project (cf. Wasstraat naast nummer 8 waar nu 4 autobanden in het moddervak liggen). In zo'n geval zou de stad het moeten overnemen, omheinen en duurzaam inplanten, het blijft tenslotte openbare weg.
 - Het ligt er toch vaak erg slordig en onverzorgd bij. Dat is dan ook ineens de moeilijkheid: is het de verantwoordelijkheid van de stad of de bewoners? Om hier een succesverhaal van te maken denk ik dat de stad naast de regisseursrol ook meer in de uitvoerende rol mag kruipen.
 - Ik zou nog meer straten willen zien waarbij de rijbaan is vergroend en dus een woonerfgebied wordt waar kinderen veilig kunnen spelen.

Wil je zelf ook meehelpen aan meer groen in jouw straat?

Voorstellen om de leefbaarheid in de straat te verbeteren:

- Voortuintjes kunnen de contacten verbeteren. De snelheidslimiet die voorop gesteld wordt zou de veiligheid kunnen verbeteren.
- De plantvakken voor de huisgevels en het woonerfconcept.
- Groen, circulatie routes voor auto's (geen doorrijdend verkeer als mensen zich aan de rijrichting houden) Geen parkeerplaatsen dus geen zoek verkeer. Het sociaal contact met de buren was er ook al voor de heraanleg.
- Tuintjes brengen meer groen. Verkeer is afgeremd.
- De straat was voorheen ook zeer leefbaar. Echter minder mooi / idyllisch aangelegd. Dit laatste veranderd de beleving uiteraard positief.
- Begin vorig jaar kregen we een brief waarin stond dat we konden aangeven of we onze tuin al dan niet zelf willen onderhouden. De stad zou dan overnemen, zelf iets planten. Ik heb aangegeven dat ik niet zelf wil onderhouden . Sindsdien ben ik gestopt met onderhoud. Maar de stad heeft nog niets gedaan dus nu is het heel slordig. Dat is wel jammer. De tuinstraten an sich zijn dus heel leuk, maar Stad moet wel ondersteunen vind ik. Ik heb ook niet gevraagd voor een grote tuin met dan nog een elektriciteitskast erin. Ik heb een appartement zonder terras of tuin, bewust voor gekozen, want in heb geen tijd voor tuinonderhoud. Ik heb het wel twee jaar gedaan, maar ik kreeg er eigenlijk geen voldoening van. Jammer. De planten die we initieel

van de stad kregen zijn eigenlijk ook te klein. Het Tuintje kon wel wat grotere planten gebruiken.

- Iets trager verkeer & meer groen.
- We didn't live in the street long before the Tuinstraat. we are not sure if it changed anything. Many people still throw papers and cigarettes in the street.
- Minder wagens door de straat, aan lagere snelheden. - Meer contact met direct en minder directe burens. Meer groen.
- Er was een asverlegging met bakken en zelfs toen werd er als gekken door de straat gereden. De manier waarop ze er nu uitziet is gewoon vrij spel voor hardrijders tegen en met de richting mee. En het bestuur weigert te luisteren.
- Ontharden en vergroenen.
- We wonen hier sinds december dus ik kan niets zeggen over de vergelijking voor en na.
- Meer groen.
- Het keurig aanleggen van de tuintjes, het enthousiasme van voorbijgangers, het langzame verkeer.
- Toezicht of een camera aan de speeltuin. Meer controle op foutparkeren, snelheidsovertredingen en drugsdeals aan de speeltuin in de wasstraat. Beter onderhoud plantenvakken.
- De geveltuinen die tot ver richting middenlijn straat gaan.
- Omdat het een tuinswijk is nemen ook mensen die hier niet wonen de straten op in hun wandelroute. Omdat het een woonerf is, hebben voetgangers voorrang op wagens. Wagens blijven dan ook vaker weg uit de buurt.
- Dat het een woonerf is waar fietsers en voetgangers het tempo bepalen. Auto's zijn hier te gast. Daarnaast is er meer groen in de straat door de extra bomen die zijn geplant en bewoners die zelf onttogen.

Wat kan ik zelf doen om de leefbaarheid te verbeteren:

- Meer controle op snelheid en foutparkeren. De hondenbaasjes duidelijk maken dat de tuintjes GEEN hondenwerk zijn.
- We zijn met een sterk buren groepje dat samen dingen doet en elkaar helpt. Aperitieven op straat in de zomer.
- Tuintje onderhouden
- De straat proper houden. De eigen voortuin-perken onderhouden. Dat deze niet beginnen woekeren van het onkruid. Als iedereen alles laat woekeren zal het straatbeeld aanzienlijk veranderen.
- Niet direct een idee.
- Ask the city (or organisations) to be more present, take care of the non used garden, talk to people for the cleanliness issues and install ore dustbin.
- Ik zou heel graag op gepaste tijdstippen de zone autovrij willen laten maken.
- Op de grond pijlen in de juiste richting schilderen.
- Het wasplein ontharden en die achterlijke rubbermat verwijderen. En er terug sociale activiteiten organiseren met de buren
- De overburen uitnodigen voor een drankje aangezien er wrevel zou kunnen zijn omwille van het gebruik van onze garage.
- Sociale contacten.
- Alle buren aanzetten om hun voortuintjes nog beter te verzorgen. Er zijn nog enkele lege percelen die om bloemen en planten vragen.
- Onderhoud tuinen.
- Zone 20 (woonerf) afdwingen en spookrijden onmogelijk maken.
- De wagens die hier rijden, rijden altijd te snel. Aan het begin van de tuinstraten zou ik daarom een hoge verkeersdrempel aanleggen die auto's automatisch afremt. Daarnaast moet er een andere regeling komen met Albert Heijn. Het aantal (vracht)wagens dat die supermarkt trekt strookt niet met het verkeersbeleid van een woonerf. Daarnaast zijn sommige voortuinen om te huilen. Het zou super zijn een soort van Lente-opstart te doen met professionele ondersteuning vanuit de stad waarbij mensen met minder kennis van zake of middelen toch een mooie voortuin krijgen.

- Ideeën inbrengen om eventueel aanpassingen te doen. In mijn straat is er toch wel veel verkeer die komen laden en lossen voor de Albert Heijn. Daarnaast negeren er toch nog veel automobilisten de verkeerswet door fout te parkeren of de richting te negeren.

Besluit

Uit de resultaten blijkt dat de bewoners voornamelijk tevreden zijn over de uitstraling van de tuinstraten: rustige omgeving, spelende kinderen, grotere sociale cohesie, meer groen en weinig auto's.

Als ze dieper in detail gaan, kaarten ze toch enkele minpunten aan: het verkeer is vaak niet aangepast aan zo'n woonwijk en rijden voortuintjes stuk, grote parkeerdruk en foutparkeren, rijden te snel...

Het samenwerken om de voortuinen proper te houden is een fijn sociaal contact maar niet iedereen doet dit grondig genoeg of wanneer er verhuisd wordt, nemen de nieuwe eigenaars dit misschien toch niet meer op zich. De bewoners zien dit dan ook als een kans om in de toekomst elkaar nog meer aan te sporen om de tuinstraten proper te houden en vragen aan het district om regelmatig onderhoud te voorzien.